

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1025/13-T

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12
Sídlo:	Dostojevského 12, 746 01 Opava
IČO:	47 813 229
Identifikátor:	600 026 761
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupení:	Mgr. Silvie Häuserová, ředitelka školy
Zřizovatel:	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana
Místo inspekční činnosti:	Dostojevského 12, Opava
Termín inspekční činnosti:	10., 14. a 15. květen 2013

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle školních vzdělávacích programů (dále jen „ŠVP“) dle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Hodnocení naplňování ŠVP základní školy a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy a hodnocení souladu ŠVP školní družiny s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím jsou školní roky 2010/2011 až 2012/2013 k termínu inspekční činnosti.

Aktuální stav školy

Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12 (dále jen „škola“) vykonává činnost základní školy (dále jen „ZŠ“), školní družiny (dále jen „ŠD“) a školní jídelny – výdejny.

Škola zajišťuje vzdělávání žáků se zdravotním postižením (dále jen „ZP“) v ZŠ pro tělesné postižené, v ZŠ praktické a ZŠ speciální a ve ŠD. Ve škole jsou vyučovány obory vzdělání 79-01-C/01 Základní škola, 79-01-B/01 Základní škola speciální, v základním i zájmovém vzdělávání je postupováno podle ŠVP. V dobíhající oboru 79-01-B/001 Pomocná škola,

probíhá vzdělávání podle Vzdělávacího programu pomocné školy a Rehabilitačního programu pomocné školy schválených MŠMT.

Potřebám žáků slouží tři oddělení ŠD. Stravování je zajištěno dovozem jídla ze ZŠ Opava, Englišova 82, příspěvková organizace.

Všechny součásti školy jsou soustředěny v úpravné a dobře vybavené budově, jež je ve vlastnictví zřizovatele svěřené škole do užívání. Škola je obklopená zelení, školní hřiště a zahrada umožňují sezónní celodenní pobyt a pohybové i relaxační činnosti.

Škola zajišťuje vzdělání a odbornou péči žákům se ZP převážně ze spádové oblasti okresu Opava. Vedle edukační a reedukační činnosti poskytuje také metodickou pomoc především pracovníkům školy, rodičům i širší veřejnosti. Přínosem je realizace specifických terapeutických činností jako je hippoterapie, canisterapie či ergoterapie. Žákům s vadami řeči je poskytována individuální logopedická péče.

Od posledního institucionálního hodnocení školy v roce 2005 nastaly změny v organizaci výuky, v oblastech materiálních podmínek a v obsahu vzdělávání. Došlo zejména ke zrušení jednoho z míst poskytovaného vzdělávání, a sice v Chuchelné, výrazně se zlepšily materiální vybavenost vnitřních prostor školy, ve vzdělávání byla postupně zahajována realizace ŠVP pro jednotlivé obory vzdělání. K 1. lednu 2011 došlo ke změně ve vedení školy na pracovní pozici ředitele. V průběhu sledovaného období, tj. během posledních tří školních roků, došlo jen k částečné obměně pedagogického sboru. Všichni pedagogové školy jsou odborně kvalifikováni. Velmi dobré materiální podmínky pro výuku jsou výsledkem aktivní a úspěšné realizace řady projektů. Příkladná je vybavenost kompenzačními a rehabilitačními pomůckami a informačními a komunikačními technologiemi (dále jen „ICT“). Škola je bezbariérová.

Cílovou kapacitou školy je 81 žáků; k termínu inspekční činnosti se v ZŠ vzdělávalo 58 žáků v devíti třídách; deset žáků má individuální vzdělávací plán (dále jen „IVP“). Žáky sociálně znevýhodněné, žáky mimořádně nadané ani cizince škola neeviduje. Počet žáků ve školním roce 2012/2013 oproti minulému období vzrostl.

K termínu inspekce pracuje ve škole celkem 22 pedagogů. Jde o dvanáct učitelů ZŠ a čtyři asistenty pedagoga; zájmové vzdělávání ve ŠD zajišťuje šest vychovatelů, kteří konají pedagogickou činnost rovněž ve vyučovacích hodinách jako další pedagogičtí pracovníci. Škola ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků zajistila dva osobní asistenty.

Škola jako jedno z mála zařízení tohoto typu v Moravskoslezském kraji posílila své postavení, zkvalitnila nabídku a služby směrem k rodičovské veřejnosti a zásadně zvýšila podnětnost prostředí. Pracovní tým školy se pod vedením ředitelky zaměřuje na vytváření příznivé pracovní atmosféry respektující speciální potřeby žáků a jejich zákonných zástupců. Škola se pravidelně se prezentuje na veřejnosti, informuje o sobě na webových stránkách, v regionálním tisku i v televizi.

Škola je zapojena do realizace projektů „EU peníze školám“, „Pět terapií pro šťastný život s handicapem“, „Ovoce do škol“. Další, jako například „Šťastný život s handicapem za spoluúčasti osobních asistentů“, jsou podporovány i nestátními subjekty. Realizací těchto projektů zhodnocuje materiální podmínky a vytváří příznivé školní prostředí pro zaměstnance i žáky školy.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Organizace základního vzdělávání probíhá podle schválených a aktualizovaných učebních plánů ŠVP. Byl vypracován ŠVP pro obor vzdělání Základní škola, který zohledňuje též vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením a je realizován ve všech ročnících ZŠ. Jeho přílohou je ŠVP pro obor vzdělání Základní škola speciální, který je zpracován pro žáky se středně těžkým mentálním postižením a žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami; podle něho je postupováno v 1. až 3. a 7. až 9. ročníku. Disponibilní hodiny v učebních plánech zohledňují specifikum školy.

Byly zhlédnuty hodiny vybraných předmětů ZŠ, a rovněž i v ZŠ speciální. Ve sledovaných hodinách volili učitelé organizační formy a metody práce založené na individuální práci s postiženými žáky. Žáci komunikovali na úrovni přiměřené svému věku a možnostem. V hodinách převažovala pozitivní atmosféra a aktivní přístup žáků. Výuka byla vhodně motivována, propojena s životními situacemi, zdařile byly uplatněny mezipředmětové vztahy. Vyučující slovně posuzovali výkony žáků, využívali sebehodnocení žáků založené na práci s chybou a účinnou zpětnou vazbu. Materiální podpora výuky odpovídala zaměření hodin. Využití rehabilitačních a kompenzačních pomůcek bylo vždy účelné.

Výsledky vzdělávání zjišťuje škola interními metodami průběžně, z generální zkoušky externího hodnocení výsledků NIQUES byla v minulém školním roce omluvena. Škola stanovuje závěry, projednává je na pedagogických radách a v metodickém sdružení a přijímá opatření k nápravě a rozvoji úrovně vzdělávání. Zvláštní pozornost věnují učitelé řešení možné neúspěšnosti žáků. Vedou žáky k dobrým studijním výsledkům individuálním přístupem, pohovory s žáky a jejich zákonnými zástupci. Celkově je problematika hodnocení výsledků vzdělávání v praxi školy řešena systematicky a nadstandardně.

Ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (dále jen „ŠPZ“), zejména se speciálně pedagogickými centry, identifikují, evidují a následně zajišťují vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen „SVP“). U žáků, u nichž ŠPZ doporučilo vypracování IVP, je ve vzdělávání podle nich postupováno. U ostatních je uplatňován přístup dle doporučení ŠPZ. Zvlášť přínosná je práce asistentů pedagoga a osobních asistentů. Postupy zohledňující specifické potřeby škola využívá i u těch žáků, u kterých bylo identifikováno riziko neúspěšnosti ve vzdělávání. Přijímaná opatření přispívají ke zlepšení, což dokládají výsledky vzdělávání. Škola poskytuje informace a poradenskou pomoc v záležitostech týkajících se vzdělávání na pravidelných třídních schůzkách, individuálních konzultacích a jednáních. Přínosné jsou aktivity vedoucí k vylepšení sociálního klimatu, jakož i realizace úkolů v oblasti primární prevence a zkvalitňování péče o žáky se SVP. Negativní jevy v životě školy se vyskytují zcela výjimečně, případná opatření k nápravě jsou přijímána. Škola je připravena na vzdělávání žáků se SVP či žáků přijímaných do vyššího než prvního ročníku v případě přestupů.

Škola řeší také prevenci rizikového chování a zneužívání návykových látek. Problematiku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků škola sleduje a rozvíjí výchovu ke zdraví. Usiluje o bezpečné prostředí pro vzdělávání a o podporu zdravého vývoje žáků. Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví jsou součástí školního řádu, škola prokazatelným způsobem poučuje žáky o bezpečnosti a ochraně zdraví. Opatření k zamezení úrazů jsou účinná. Jejich počet byl ve sledovaném období minimální. V prevenci sociálně patologických jevů je pedagogům nápomocen minimální preventivní program, jeho součástí je široká nabídka mimoškolních a zájmových aktivit.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Vzdělávací nabídka ZŠ odpovídá podmínkám jejího zařazení do školského rejstříku. ŠVP pro základní vzdělávání i ŠVP pro ŠD jsou v souladu se zákonnými požadavky.

Počty hodin, skladba předmětů a celá struktura výukového dne, jako začátek a konec výuky, počet hodin ve vyučovacím dni, délky i rozvržení přestávek, dále počty žáků ve třídách a ve skupinách jsou v souladu s právními předpisy.

O své vzdělávací nabídce škola veřejnost informuje. Přijímání žáků, rozhodnutí o přestupech a ukončování školní docházky proběhlo ve sledovaném období v souladu s právní normou. Kontrolou dokumentace o přijímání a průběhu vzdělávání bylo zjištěno, že všem žákům byl zajištěn rovný přístup.

Ředitelka školy a její zástupkyně řídí činnost učitelů na základě organizačního řádu, ve kterém jsou stanoveny kompetence pro jednotlivé funkce. Ustanovena byla pedagogická rada a metodické sdružení. Jednání těchto orgánů jsou pravidelná. Činnost školy je funkční a umožňuje naplňovat cíle oborů vzdělání. Jsou vytvořeny koncepční a autoevaluační dokumenty školy, které vymezují rozvoj školy a hodnotí naplňování ŠVP. Otázky strategie rozvoje jsou projednávány ve vedení školy, ve školské radě a se zřizovatelem.

Kontrolní a hospitační činnost je systematická, zaměřuje se především na konkrétní učitele, adaptaci žáků na přestupy a změny, plnění osnov a na vedení povinné dokumentace. Cílem veškeré kontrolní činnosti je sledovat formy a metody práce a napomáhat při řešení případných problémů. Je věnována pozornost individualizaci žáků ve výuce, motivaci či metodické podpoře vyučujících. Důraz je kladen zjišťující úrovně funkčních gramotností žáků a průběžné hodnocení výsledků vzdělávání. Předávání informací mezi vedením školy a pedagogickými pracovníky je organizačně zajištěno.

Vyučování probíhá v kmenových třídách a odborných pracovnách, z nichž mnohé prošly rekonstrukcí a byly zařízeny novým nábytkem, didaktickou technikou a rehabilitačními a kompenzačními pomůckami. Třídy jsou rovněž vybaveny prostředky ICT. Pro žáky i pedagogy je tato technika dostupná a je využívána. Všichni učitelé mají k dispozici notebooky. ZŠ má velmi dobré podmínky k tělovýchovným aktivitám a k realizaci terapeutických činností. Příkladem dobré praxe je zřízení a zprovoznění rehabilitačního bazénu či multifunkční místnosti pro stimulaci sensorických vjemů.

Škola přijímá opatření k odstraňování personálních rizik. Pedagogický sbor je stabilizovaný, jeho stoprocentní kvalifikovanost, optimální věkové složení či přítomnost dalších pedagogů ve výuce jsou příkladné a umožňují optimálně naplňovat cíle vzdělávacích programů.

Vedení školy se zabývá personálním rozvojem zaměstnanců a vytváří podmínky pro jejich profesní růst. Zvyšování a rozšiřování kvalifikace pedagogů věnuje škola náležitou pozornost. Školní systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen „DVPP“) podporuje realizaci ŠVP, zlepšení informační gramotnosti všech pedagogických pracovníků a zvyšování jejich kompetencí v oblasti speciálně-pedagogické péče o žáky se SVP.

Ředitelka školy splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon funkce. Při zajišťování specializovaných pozic (výchovní poradce, školní metodik prevence aj.) zohledňuje pedagogickou praxi a odbornost pedagogů.

Spolupráce s partnery je bohatá a má zásadní vliv na způsob a průběh vzdělávání. Ředitelka školy vytváří podmínky pro činnost školské rady. Předává informace o průběhu

vzdělávání, koncepční záměry rozvoje školy a dokumenty k projednání či schválení. Zákonní zástupci jsou o činnosti školy informováni pomocí webových stránek školy, vývěsek a prostřednictvím školního časopisu „Poškoláček“, jsou zváni na konzultace a na pravidelné třídní schůzky. Běžný je jejich kontakt s pedagogem při předávání dítěte. Žáci využívají k řešení problémů přímý kontakt na učitele.

Celá škola usiluje o vytvoření příznivé atmosféry a zaměřuje se na obohacení a prohlubování vzdělávacích aktivit zejména se školami obdobného zaměření, s nemocnicemi a odbornou veřejností, nadacemi, spolky a zájmovými organizacemi. Tato spolupráce je dlouhodobá a intenzivní, pro školu představuje možnost získávání cenných informací a vlastní seberealizace. V této oblasti jsou partnerské vztahy nadstandardní.

Finanční předpoklady školy k zabezpečení ŠVP byly sledovány na základě ekonomických a výkonových ukazatelů za období let 2010 až 2012. Škola v hodnoceném období hospodařila s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu na činnost a rozvojové programy (průměrně 88 % z celkových neinvestičních výdajů v hlavní činnosti), prostředky z Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“), nadačním příspěvkem OKD, dotacemi ze Statutárního města Opava a ostatními zdroji (úplata za vzdělávání ve ŠD, čerpání peněžních fondů, finanční dary aj.). Finanční prostředky ze státního rozpočtu na činnost byly poskytnuty v nezbytně nutné míře a byly využity především na platy a související zákonné odvody, ostatní osobní náklady, učební pomůcky, učebnice, základní školní potřeby, školení a vzdělávání včetně DVPP a neinvestiční výdaje spojené s provozem školy. Uvedené výdaje byly částečně dofinancovány z prostředků z ESF, nadačního příspěvku OKD a finančních darů. Z rozvojových programů vyhlášených MŠMT škola v roce 2010 a 2011 obdržela účelové prostředky na školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání a vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením. Uvedené účelové finanční prostředky byly použity v souladu s cíli programů. Škola se od roku 2012 zapojila do projektů spolufinancovaných z ESF a získala prostředky na projekty „Šťastný život s handicapem“ a „Pět terapií pro šťastný život s handicapem“. Z prostředků byly financovány terapie pro žáky, kurzy pro pedagogické pracovníky, materiální a programové vybavení učeben, odměny za zpracování digitálních učebních materiálů a jejich využití ve výuce a administraci projektu. Z nadace OKD škola obdržela finanční prostředky na financování osobního asistenta.

Škola ze svého fondu reprodukce majetku financovala rekonstrukci školního bytu na učebny, vybudování parkovacích ploch a běžné opravy a údržbu. Z finančních darů uhradila rekonstrukci zahrady pro účely výuky a zakoupila učební pomůcky a vybavení učeben. Škola vhodně využívala možnosti doplňkové činnosti (pronájem bazénu a pohybového sálu) a z jejího výnosu hradila potřeby hlavní činnosti.

Závěry

Vzdělávací nabídka školy odpovídá podmínkám, za nichž byla zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. Škola poskytuje základní vzdělávání v souladu se zásadami a cíli stanovenými školským zákonem. Při realizaci ŠVP respektuje zásadu rovného přístupu.

ŠVP pro základní vzdělávání byly zpracovány v souladu s příslušnými RVP a jsou naplňovány.

Škola usiluje o podporu úspěšnosti každého žáka a vytváří podmínky pro jeho rozvoj. Přímá pedagogická činnost pedagogů je systematická, promyšlená a cílená, vzdělávací strategie umožňují komplexní rozvíjení klíčových kompetencí žáků a funkčních gramotností v rozsahu jejich individuálních možností a potřeb. Podpora rozvoje osobnosti žáků ve spolupráci s dalšími partnery je příkladná.

Bezpečnost a ochranu zdraví žáků škola zajišťuje, podporuje jejich zdravý psychický i fyzický vývoj, sociální i osobnostní rozvoj. Vyhodnocuje zdravotní a bezpečnostní rizika a přijímá opatření k jejich snižování.

Škola má kvalitní personální a materiální předpoklady pro realizaci ŠVP, přijímaná opatření, pozitivně ovlivňují klima školy. Příkladné je snaha vedení školy o zlepšení materiálního vybavení školy.

Škola určovala priority podle svých rozpočtových možností. Finanční zdroje, které měla ve sledovaném období k dispozici, byly dostatečné k zabezpečení školních vzdělávacích programů a byly využity v souladu s účelem, na který byly přiděleny.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace s názvem Speciální školy a Speciálního školského zařízení pro tělesně postižené se sídlem organizace: Dostojevského 12, 746 01 Opava s čj. 26 761/95-61 ze dne 2. 1. 1996 vydaná MŠMT s dodatky č. 1 a 2 a přílohou k dodatku č. 2
2. Změna zřizovací listiny příspěvkové organizace s názvem Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12 s čj. 30 683/05-25 ze dne 3. 11. 2005 vydaná MŠMT nahrazuje v celém rozsahu zřizovací listinu uvedenou v bodě 1 seznamu dokladů
3. Rozhodnutí MŠMT čj. MSMT-43779/2012-62 ze dne 13. 11. 2012 ve věci změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 13. 11. 2012
4. Rozhodnutí MŠMT čj. 4213/2011-251 ze dne 10. 2. 2011 ve věci změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 10. 2. 2011 (zápis údajů týkající se ředitelky školy)
5. Jmenovací dekret na pracovní místo ředitelky Základní školy pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12, s účinností od 1. 1. 2011 vydaný MŠMT pod čj. MSK 33 816/2010-25 dne 16. 12. 2010
6. Školní matrika základní školy vedená k termínu inspekce
7. Školní řád ZŠ ze dne 1. září 2012 včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání
8. Koncepce rozvoje školy na období 2011 – 2015
9. Organizační řád ze dne 14. 4. 2011 a s účinností od téhož dne
10. Plán práce školy pro 2013/2013 ze dne 5. 9. 2012
11. Výroční zprávy za školní roky 2009/2010, 2010/2011 a 2011/2012

12. Vlastní hodnocení školy za školní roky 2010/2011 a 2011/2012
13. Rozvrh vyučovacích hodin platný k termínu inspekce
14. Třídní knihy všech tříd vedené ve školním roce 2012/2013 k termínu inspekce
15. Záznamy z pedagogických rad vedené od 30. 8. 2010 k termínu inspekce
16. Školní vzdělávací program – „Škola pro život“ s platností od 1. 9. 2007 s dodatky č. 1 až 3 s přílohou
17. Školní vzdělávací program „Škola pro život“ pro obor vzdělání základní škola speciální, příloha ŠVP s platností od 1. 9. 2010 (příloha ŠVP)
18. Školní vzdělávací program školní družiny Dětem pro radost s platností od roku 2010
19. Doklady o přijímání žáků ke vzdělávání ve školních rocích 2011/2012 a 2012/13
20. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků základní školy včetně osvědčení o absolvovaných vzdělávacích akcích k termínu inspekce
21. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2012-2013
22. Kniha úrazů vedená od školního roku od 1. 9. 1995 do 1. 9. 2012
23. Kniha úrazů vedená od 2. 9. 2012
24. Směrnice k prevenci rizikového chování ze dne 14. 4. 2011 a s účinností od téhož dne
25. Minimální preventivní program pro školní rok 2012/2013 ze dne 12. 9. 2012
26. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2012-2013
27. Účetní závěrka sestavená k rozvahovému dni 31. 12. 2010, 2011 a 2012
28. Příloha č. 1b – Finanční vypořádání vztahů státních příspěvkových organizací v roce 2010, 2011 a 2012
29. Sestava: Náklady a výnosy za rok 2010, 2011 a 2012
30. Přípis MŠMT: Oznámení o rozpočtu rok 2010, 2011 a 2012
31. Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 – Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2010, 2011 a 2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava 2, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.t@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Moravskoslezském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Ostravě dne 31. 5. 2013

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Kazimierz Worek v. r.

Mgr. Ivana Radová, školní inspektorka

Ivana Radová v. r.

Ing. Alena Ledabylová, kontrolní pracovnice

Alena Ledabylová v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Opavě dne 4. 6. 2013

Mgr. Silvie Häuserová, ředitelka školy

Silvie Häuserová v. r.

Připomínky ředitelky školy

2013-06-19

Připomínky ~~byly~~/nebyly podány.